

Ese de trei ori in sepiemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineca, cand o colo intréga,
cand numai diumetate, 'adecă după momentul
impregiurărilor.'

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	7 fl. v. a.
pentru intreg	10 fl. v. a.
diumentate de an	15 fl. v. a.
patruziu	2 fl. v. a.
pentru Romania si Strainetate;	15 fl. v. a.
pe an intreg	15 fl. v. a.
diumentate de an	8 fl. v. a.
patruziu	4 fl. v. a.

Localitatea redactiunii e: Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43.

Viena 18/30 opt.

Pre cand Maj. Sa Imperatul imparte mangaiare poporatiunilor scapeate, o scire petrundiatoriei sosi de acolo, petrundiatorie pentru totte poporale imperiului. Un atentat s'a comis a supra Maj. Sale, ce-l descriem mai la vale pre cat e cunoscut pana acum'a. Provedintia divina portà grige de poporale imperiului ca totdeun'a, caci nu vruta gelea si superarea ci bucuria nostra multiamitoria. Se multiamim Atotpotintelui ca spre binele nostru a mantuit vieti'a pre gratisului monarc!

Asta vera fu anul de cand Maj. Sa Imperatul intreprindie o caletoria scurta in Ungaria, dupa returnare in capitala monaraciei schimbà cabinetul, si cu acesta intrég'a sistema ce pana atunci se observase in organisatiunea constituutiunala a imperiului. De atunci dateaza stadiul actual in procesul constituutiunismului austriac.

Caletoria in Boemia, publicitatea o tiene de sora celeia din Ungaria, daca nu cumva de importantia si mai mare. Diariul officiale nu ni spune nemica despre cutare schimbare, si ce scim e numai ca s'a tienut in Praga consiliu ministeriale, sub presiedintia Maj. Sale, si ca la acesta a fost invitat si br. Beust, fostul ministrul sasson. — Scim ca de la intrarea Prusilor in Sassonia, Beust petrece in Viena, si ca adesea fu vorba despre intrarea lui in ministeriu, casf cap al afacerilor esterne. Acest barbat neplacut lui Bismark si Prusiei bismarkiane, e la Viena subiectul cu care s'ar arestatat de mare e incordarea fatia cu Prusia. Dupa consiliul ministeriale de care vomenim, se vorbesce ca positiv despre intrarea lui Beust in ministeriu, era diurnalele regimului nu mai demintiesc aceasta scire, deci potem accepta ca denumirea se apara cat mai curund in diariul officiale. Totodata afirma telegraful ca consiliul ministeriale s'a intieles si a supra unor modificari in constitutiune. Beust e in consentire deplina cu d. Belcredi, dar nu se scie daca acesta s'ar pota presupune si despre cei laliti colegi, si totusi se crede ca crisea ministeriale e finita.

Scirile ce ajunsera din Franta au cunoscinta despre returnarea cat mai curunda si deodata a tuturor trupelor francesci din Messicu. Armat'a natiunala messicana se dice destul de bine organizata pentru a pota stă pept cu Juaristii, era poporatiunei i s'a urit de anarchia, si mai vre stabilitate sub imperiul actual.

Precautiunea ni impune a desparti aceasta scire in doare. Partea prima referitora la retragerea trupelor francesci o credem ca pota fi adeverata pentru cunventul ca efectuarea e possibila. Inse partea a doua ni se pare pre optimista si esageratora pentru noul imperiu, mai adaugend si aceea ca de la Trieste a

plecat o corabia austriaca catra Messicu a careia destinatiune nu ni e cunoscuta deplin. Ceia caror'a li se pare ca noul imperiu e in stare rea, se baséza pre evideniente consunatorie.

Scólele poporale.

(—a—) Mult m'am socotit, ca ore in acest timp, „lurid“ (nu-i sciu dice mai bine,) se graiesc si eu la obiectul acestei serieri, seu — mai bine se tac? — In fine invinse vocea consciintiei, si m'apuc deci se scriu despre — scóle. Inse rog pre cetitori din capul locului, se nu se sparie, ca — nu scriu critice a supra catarui consistoriu; — sciu pré bine, m'am convins, ca acelea sunt neplacute, ba chiar nesuferite, ma de ar fi cat de intemeiate si scrise din cel mai curat cuget natiunale si crestinesc si din cea mai intitotore necesitate. Voiu numai se dic ceva, se-mi spun pre scurt opiniunea la cele ce le respica mai de unadi „Gazeta Transilvaniei“ despre administratiunea, directiunea si inspektiunea scólelor, anume a scólelor poporarie — in general.

E un lucru forte invederat si — subscriu si eu cu ambe manile, ca administratiunea si directiunea scólelor se fie — oficiul nobil, adeca dreptul si detorintia — fundatorilor si intretienatorilor acestor scóle. Dar — se vedem cum merge dl Baritiu!

Da, intr'adever, in statele — de sus pana jos bine organise, adeca organizate pre base liberali si democratice, anume, unde sistem'a de asie numitul „self-government“ se afla desvoltata si introdusa pana in cea mai mica comuna satenesca, — unde mai de parte dreptul de asociare e garantat de constitutiune si introdus in vietia, era constitutiunea se tiene sus ca vangeli'a, — unde totte comunale se privesc tot dupa constitutiune de tot atate insociri libere seu individualitati publico-politice, ce — intre marginile legilor positive, ele sengure se administra, ele sengure-si aleg pre antistia si servitorii, ele sengure-si desbat si staveresc bugetul si-l repartiesc asupra membrilor sei, atat acel'a, cat si cuot'a ce cade asupra-le din bugetul statului, ele sengure grigesc de cultivarea membrilor sei — presinti si fiitori, de — scóla si personalul scólei, ba unelocuri, anume la necatolici si de biserică si preut,

da, in astfel de staturi nu pota fi mai bine, dar nici mai natural si mai usior, de cat ca fundatorii si intretienatorii unei scóle — tot ei se grigesca si de administratiunea si directiunea ei, respectiv a investiamentului in ea, remanend statului curat numai suprem'a inspektiune rezervata, un drept, la care cel putin in imbranita de Europa, nici un stat nu va renunca, care inse nu se stinde, n'are in atari staturi cuvent si drept a se stinde mai de parte, de cat la control'a: cu investiamentul se nu ie direptiuni pericolose securitatii si existintei statului. — Da asi'e, si pota se fie in Anglia, Belgia, Elvetia, etc. Dar la noi, in monarchia Austriei, unde de dreptul de libera asociare

n' afli nici urma, unde constitutiunile liberali si democratice se numera inca intre utopie, unde „selfgovernement“-ul seu cum i-am dice, autonomia administrativa in comune — abié ici-colé au ajuns la gradul de „pium desiderium“, unde nemica, nici o doctrina, nici un principiu nici un drept public — nu e chiar, fapt si secur, unde — ni-a daruit Ddieu un drag de concordat, dupa care la catolici de a dreptul, era la necatolici „per analogiam“ nu se sufere scóla de cat de carapter confesiunale, (supun ca scim, ce va se dica acést'a;) — la noi dic, in impregiurari de fatia, in stadiul desvoltatiunei nostre si a drepturilor publice si private ce avem, — si apoi numai si numai de acést'a a fost si e vorba, era deocamdata neci pota fi de aceea ca: ce va fi bine si cu potintia in 20, poté 50, seu 100 de ani? — asi'e cred, ca a pleda, a face la planuri si propunerile pentru o administratiune si directiune a scólelor prin fundatorii si intretienatorilor lor — e, a se abate de la relatiuni.

La noi, precum bine scim, fundatori in partea cea mai mare sunt, adever vorbind, mandatele si organele regimelor, tutorii si conducatorii nostri de sus pana jos, din legan si pana la moment, fora de a caror'a initiativa si sanse chiar nici cea mai alăsa si mai luminata representantia din monaricia, representantia capitalei si resedintiei Viena — nu-e in stare a-si radica un biet de „Paedagogium“! — Era daca vom dice, ca fondatorii sunt acei ce contribuesc la intretinerea scólei si investitorului, atunci — pare mi se, ca la noi in Austria abié cateva pre putine scóle vor fi, cari se nu fie ale poporului, si in ast cas dl Baritiu, dupa planul seu, mai ca merge mai departe in restrinerea influintei clerului, decat opiniunile manifestate pan' acum'a in „Albina.“

Intru impregiurari natiunile deci, pre cari nu e usior a le schimbá seu de latură, si pre cari punctul de vedere practic nu le va trece cu vederea, — asi'e cred, ca pentru scopul inaintarei investiamentului poporale la noi, si chiar pentru prepararea de impregiurari ca cele supuse, dar dupa convingerea mea, fara motiv supuse de dl Baritiu, abié ni ramane alta procedura mai potrivita, de cat cea indegetata si desvoltata in colonie Albinei, intielegend aci chiar si provizoriul dlui Babesiu, eu totte ca combinatiunile domniei sale, d'impreuna cu sentintia pronunciata asupra clerului, erau de a dreptul menite contra serbilor; care procedura inse privita fara preocupatiune, dupa preceperea mea, neci de cat nu pretinde absolut'a eschidere a clerului din scóla, ci atientesce un aranjament, deocamdata prin regim, er apoi prin congressul seu sinodul bisericesc, dupa dis'a vangeliei: „se dati lui Ddieu, ce e alui Ddieu, si Imperatului ce e a Imperatului;“ adeca in scurt precisat cam in urmatoria formula: Inspektiunea politica se o indeplină regimul prin organele sale, direptiunea si inspektiunea religioasa-morale se o indeplină episcop-

Prenumeratiunile se fac la toti dd. posturii a-i nostri, si d'adrept la Redactione Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresi si corespondintele, ce prezinta Redactionea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie, repetirile se fac cu pretiu scadut. Pretiu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditur'a: Mariahilf, Windmühl-gasse Nr. 29, unde se primesc insertiuni.

ALBINA.

patul priu organele sale, — er administratiunea economica, precum si instructiunea comuna, investiamentul si cultur'a civile preste tot, ca lucruri ce nu se tien de a dreptul nici de stat, nici de biserică, se le indeplinesca, conduca, controleze natiunea prin sinodul seu congresul seu, respektivmente prin organele alese in congres seu sinod si intarite de regim; — intielegendu-se de sine, ca organele tuturor acestor trei faptori vor avea se urme instructiunile seu directiivele primite — ca mandatari, fie care de la mandantele seu.

Repetiesc, ca aci nu e vorba, de cat de scólele poporului; caci — cele rădicate si intretinute cu spese mestecate, tot de-un'a sunt si cauta se fie regulate prin conventiuni a nume; era la cele curate prin cler seu prin regim radicate si intretinute, afara de cler si de regim — numai legislatiunea tierei mai pota avea drept a se amesteca.

Prin proiectul sus atins asi'e dara, fiind ca congresul seu sinodul are se constee parte mare si din cler, si fiind ca decisiunile si alegerile in aste corporatiuni, au se se intarésca prin monarc, — e lucru pre invaderat, ca clerul si regimul chiar si aci nu numai nu se eschid, ci ca lor si in acésta sfera li se pastéza tota legitim'a inițiatia, prin carea chiar si alegerea de capacitatii clericali ca organe de administratiunea si directiunea civile se face posibile; — numai ca calificatiunea, zelul, precum si portarea si influintia lor preste tot, vor sta sub o controla cu mai multi ochi, o controla mai putin arbitra, putin unélta straina, si mai mult natiunale. Un postulat acesta, care a buna séma numai celor a ce — fie sub rasa, fie sub frac ori magiarca, ascund inime de iesuviti — nu li va veni la solotela, — dar pre care postulat Metropoli'a si episcopatele natiunale, pre cat temp vor fi el's drepte si sante, nu ni-l pot; de cat incuviintă, pentru ca ele sciu bine, cumea noi mai vertos din acest maretii scop, prin carele am dorit se ni asecuram venitoriu, ne luptaram cu atate sacrificie pentru infinitarea lor.

Se bagam bine séma, ca ceea ce ne amenintia, ne genéza, ne dore pre noi adi in scólele natiunile poporale — nu e, decat — sufletul, negrul suflet al iesuvitismului, carele din concordat si — si din Carlovetiu — tot mereu se opintesce a-si aruncă radiele sale asupra natiunii, a ne apucă si a ne trage in — bratiele sale, ca se ne despóia de — unic'a sperantia ce ni-a mai remas de la strabuni, de un secur venitoriu natiunale.

Beseric'a si clerul nostru au in treut cele mai mari merite pentru natiunitatea natiunii, au o mii de titluri la reconosciintia natiunii; — nime nu néga; nu ignoréza acésta. Dar chiar pentru aceea avem cea mai santa detorintia, ca cu orice pretiu se punem stavila veninului iesuvitic in scólele si clerurile natiunii; caci altintrele ni se va profeti — adever, adever, dic voa: venitorimea va citi pre o pagina doiósă a istoriei cumca: subjugatul cler al natiunei romane din Dacia, o mii

si mai multi ani au aperat nationalitatea poporului seu in contra strainilor, — er apoi tot el, emancipat de straini, intru o suta si mai putini ani — a cutruperit o cu total!

Deci — se recugetăm bine, si ne vom convinge, căscotind noi influența iesuvitismului din scările noastre, i-am curmat acelui-si chiar nervul vietie, si tot d'odata am emancipat mai mult de diuimetate din ghiarele lui pre clerul nostru si i-am facut prè usiora mai de parte emancipatiunea totala.

Sum convins, că veri care suflet bun, carele me precepe, va ofta cu mine: „sinod, si éras si sinod!”

Langa Dunarea Banatului in Opt. 1866.

Revista diaristica.

„O dieta uitata“ asta „Presse“ ea bețana in nr. de domineca. E bine ca cetitorii nostri se cunoscă, fora a se superă in se pentru suspiciunile eate acest organ asta de lipsa ale aruncă a supra Romanilor, e o maniera vechia de care nu se pote desvetia, o ideia fissa pentru a cercia curare n'avenit inca medicul, căci n'a sosit timpul in care șmenii se se lapede de prejudicie, cascigate contra convingerii. Apoi nu numai noi avem desgrati'a acestui organ, ci tota nationalitatate den a caror'a sen nu fura barbati in conferintele den Viena tienute la d. Skene, unde cintesint'a centralismului si-fecese programul seu, vrea se dic se imprascia certandu-se a supr'a lui.

Eca cum se exprime numitul organ despre „dieta uitata“ (eea a Transilvaniei): „In Pesta, orgonele partitei lui Deák si cele a celiei de la „Tigru“ (partit'a Tisza-Ghicey si-tinea adunarile in otetul la „Tigru“) se cărtăra cine se compuna testamentul dietei alese acă e anul, cine se serie demissiunea catra guvern dupa redeschiderea sessiunei amanate. Neci un'a de partite nu vre se primăcea a suprasi responsabilitatea pentru nerecirea (ce pare inevitabile) impacarei ambelor jumetati ale imperiului. De aceea partit'a lui „Pesti Napló“, intru un ton vaieratoriu bine gles, se plange că ea a devenit in minoritate impinsa de politica eea amapătoria a regimului, si că prin urmare Deák trebuie se-si sustienă comand'a parlamentara, pana ce să UNGARI, săi imperiul va ajunge la Königgrätzii seu. E o prevedere nelinistică de consciint'a uneia său altei partite, că trebuie se spuna cum aventarea cea atat de necesaria a tieri, cu tota reformele in

economia, justitia si alte afaceri se rezerva, pentru că n'a voit comunitate cu „poporele frătescii“ din colo' de Lai'a.

Dar va pausă nu numai aventul Ungariei. Tote dietele den căce de Lai'a, si ceea a Croației sunt conchiamate pentru 19 noiembrie. Si diet'a Ungariei inca se va intruni cat mai curund, precum ni spun informatiunile demne de credintia. Numai despre diet'a Transilvaniei nu e vórbă de fel; numai de acăt'a pare că guvernul s'a uitat cu totul. Dar numai se pare asié. Seim cum deloc dupa intrarea lui Beleredi in ministeriu, delaturandu-se diet'a constituutiula a Transilvaniei, ce compuse den derimaturele timpurilor trecute o representanta pentru acăt'a tiéra mai cu séma din regalisti magari, recte particularisti austriaci, ca acestia intr'o sessiune ad-hoc se aléga ablegati pentru diet'a din Pesta, la care se se reguleze relatiunea publico-juridica a Transilvaniei catra Ungaria. Precum stau trebile astazi s'ar poté predice eu securitate matematica, cumea acesti ablegati, dupa ce se vor fi inchis portile dietei din Pesta, vor returnă in patria cu manile găsele, si abie vor poté duce mandantilor sei scirea imbucuratořa despre impacarea cu imperiul, era despre un arangiatment intre Ungari'a si Transilvan'a nu vor poté duce scire de fel. Dupa stareau de astazi a relatiunilor politice, nu se pote sci daca diet'a de Pesta va aveț timp si va astă ocasiune a cugetă la Transilvania.

Deci, despre o dieta Transilvana, conchiamata in urmarea conticlegerii intre Clusiu si Pesta, si in casul cel mai bun, numai fără tardiu pote fi vórbă. Conchiamarea reprezentantei eestei tieri, instituita prin patent'a den faur, guvernului dupa neci un presemn nu-i vine la socotela, parte căci trecu odata preste ea, parte căci nu vre se rumpa cu ungurii acceptand apriat un Deus ex machina in politica. Deci de aceea vieti'a publica a Transilvaniei remane predată stagnatiunei. Desi interesele materiali ale acestei tieri pretind totusi cu intetirea cordarea tuturor poterilor.

Daca acăt'a nu se schimba curund in veri un mod, apoi in credincios'a nostra Saxonie Transilvană ni va cresce un nou Schleswig-Holstein, si foile nemtiesci ale Austriei si-vor dată de acolo reporturile lor despre „conatiunalii paresiti.“ Si romanii inca ni vor face grigi grele, daca vor se remana lung timp indrumati a acceptă scirea unica mantuitoria ce va se li vina din capital'a magiara. Ar fi totusi o rusine nemarginita pentru Austria, daca romanii ar ajunge a-si indreptă ochii catra principatelor dunarene. La tota intemplarea e adeverat cumea starile in Romani'a si mai vertos in Moldavi'a sunt ruinate si deplorabile preste mesura. Dar totusi, Domitorul nou al acestei tieri, cel cascigat din gard'a prusesc, pare a fi adus eu sine ceva din capacitatea cea practica si economica a familiei Hohenzollern. El n'a facut pana acum'a nici o sminta bătăorie la ochi, si acăt'a ori cum insémna ceva

fata cu antecesorii sei si greutatile mari ale missiunii sale. El face tote feliurile de incercari pentru a înaltă poporul seu cel nisutior la cultura, si cel putien nu se pare cu neputintia ca un'a din aceste incercari se succeda. In relatiunile esterne nu se duce apriat pre caele de padure. In loc de a fi satelitul Rusiei, precum se acceptă, si astfel a duco nedependint'a tierilor sale la cadere secura, el se pune la impacare cu Pórt'a: temporisēa, pentru ca la tempul seu, cand va veni la impartirca ereditatei dupa „omul morbos“, el se-si duca a casa a sa parte — nedependint'a Romaniei. Cumea el, ca disciplu bun alui Bismarck, crede că vede un „om morbos“ nu numai la médiadi ci si la apusul statului seu, acăt'a a tradat'o el repede in decursul resbelului nemtiesc. (?R.)

E departe de noi ca in acăt'a satira buna a principiului nationalitatii se vedem un periclu pentru posesiunea austriaca la Dunarea médiadi-resaritena. Precum Grecii de astazi fac imitatiunea deplorabila a Elinilor vechi, in tocca Romanii sunt o caricatura ridiculosa dar nepericulosa a supra Romanilor (vechi). Ar trebui se se pōrte grige ca nu cumva veri o nationalitate din Austr'a — din caus'a misericordi interne — se cada de nou in ispi'a de a-si indreptă ochii inafara. Șmenii, cari si-schimba colorile, n'au nunnire frumosă; dar poporale, cari cauta eu un ochiu in lantru, pre cand eu cel'a lalt căreva vr'o retragere inafara, trebuie se dee barbatilor de stat un aspect de totul urit.

Ar fi bine venit pentru romanii Transilvaniei eea ce ar vre acest organ se li se dec. Dar ea pledea indemnata de fri'a că romanii ar privi altminter inafara, — acăt'a e o pre-spunere ce trebuie se o respinge, si o respinge cu indignatiune fie care roman.

Ce se referesce la portarea Romaniei sub decursul resbelului nemtiesc, si fiind că „Presse“ dore mai intona acăt'a si spre cont'a loialitatei noastre, deci trebuie se-i spunem, eea ce altminter si ea scie prè bine, că intro romani birocratii sunt mare parte straini, necunoscuti despre simpatia catra poporul roman, de unde urmează că unii de ei retaceș lesne pana la insinuatiunea loialitatii poporului roman, pote si foră văla lor devin in rol'a spionilor mintinosi. — Se ni se deci pretotindene intre romanii oficiali de sange si sentimenti romaneschi, si regimul se va convinge că nu va mai poto fi sedus bunaora ca in restimpul batai nemtiesci. In acest punct pretensiunea nostra e atat de intemeiata, in cat pentru contrariul nu se va poté gasi vr'un motiv neci in justitia neci in politica, veri cum se fie cercat.

(*) Logosiu in 13/25 opt.

Scirea ce ni se facă despre testamentul si fundatiunea prè demnului nostru conatiunalist Alesandru Nedeleu, urma a interesă si imbucură fără mult pre toti adeverati nostri nationalisti, si tocmai de aci provine, că

din toate partile se căreva asupr'a acestei mărete fapte desluciri si informatiuni mai de a prope. Deçi eu ca unul, ce asemenea cercand, avui norocirea a primi astfel de informatiuni de la persoane demne de tot credientul, éea vin a face cevasi desluciri mai de aproape cu privintia la cele ce din Ciacova se publicara in „Albina“, lasand — firesec — neatinsc cele ce mi se spun a fi menite ca se remana deocamdata arcane.

Planul, fapt'a, otaririle cuprinse in numitul testament, sunt de la prim'a lor concepere si plasmuire, pana la intruparea lor intr'un act formal, in numitul testament, meritul curat al bravilor testatori.

Dl. Al. Nedeleu, ne-avend descendinti din sinul seu, de multi ani a nutrit in inim'a sa firmlul propus, a testă cu mult onorabilă sa domna socia d'impreuna — frumos'a sa avere pentru insintiarea de un „Orfanotrofiu“ in orasul nostru, leganul familiei si locul nascerii sale. S'au aflat, ce e drept șmeni, cari s'au incercat a indupla — unii ca se se abata de la acest plan, altii ca se-l modifice in catva, dar — nu li-a suces; pentru că dl Nedeleu, ca om practic, care el sengur, cu lucrul manilor sale, cu meseri'a sa fiind el funeriu de profesiune, si pre langa bun'a chivernisela cu brav'a socia — si-a cascigat frumos'a avere si carele deci prè bine scie, ce bine e, cand o natiune mai are si meseriasi cascigatori de averi, éra nu tot numai literati proletari, cum li dic unii pre la noi, si carele, cum se exprima el mai an, petrecand aici intre noi, in tota vieti'a sa cu superare si necas a observat, cum trece banii de la poporul nostru pentru tota produptele de meseria, de cari el are lipsa, mai tot numai la straini, — nu s'a lasat nici de cum de ideia sa, careva in putine cuvinte e: a radică in Logosiu, intr'o casa propria, sub o conducere potrivita, un asil pentru un numer cat se poate de insemmat de orfani, adeca de copilasi romani, remasi foră parinti si foră avere, cari se se prepare pentru feliurite meserie, mai ales de cele necesarie poporului nostru.

Epidem'a, ce incepuse a grasa fără in Buda-Pesta, indemnă pe filantropic'a parechia, ca planul de mult nutrit — foră interdare se si-l depuna untr'un act testamentariu, pre carele apoi, precum scim din Caransebesiu, l'a scris II. Sa dl septemvir Sim. Popoviciu, demandant tot Itea sa persoanele ce vor compune un senat de siese, prevedut pentru anumite scopuri. Astă e adeverat'a istoria a Iuerului, in carea numai aceea mi-a batut la ochi ca un ce curios, că de executore al diatei s'a pus o persoană, care cel pucin cu vr'o doispiece ani e mai betrana decat testatorii. Dar astă e un lucru de nerezere.

Vedind noi pre aici numele Ilustratoci sale dlui Sim. Popoviciu in atingere asié de a prope cu acest maretui act, suntem incantati; Domni'a sa, precum e conoscut, inca are o avere fără frumosă, cascigata asemenea prin pro-

FOISIORA.

Cantece populare din Bucovina,
culese de Simion Marianu.

I.

Frundai verde clocoție
Plin e codrul de voinici,
La tot fagul cate cinci;
Dar la fagul de'n carare
Zace-un voinic de lungore.
Cu puseutia cu pistole,
Cu puicuia la picioare;
Si puicuia lacreméza
Si cu lacremi cuventéza:
„Mei voinice co te dore?
„Esti tu slab de superare
„Séu esti slab de dorul meu
„Séu te-apas' un cuget reu?
„De esti slab de superare
„Se-ti fac sér'a descantare
„De esti slab de dorul mieu
„S'aduc apa de'n pareu
„Si carbuni in ea se sting,
„Si la piept se mi te string,
„Se te string, se te apuc,
„Sanetatea se-ti aduc;
„De te-apas' un cuget reu
„Spune-mi ca se-l ochiu si eu!
„Se sciu cum ti-oi descantă

„Se-ti depart durerea ta!“
„Of dragutia drag'a mea
„Ada' n' căce man'a ta
„Si mi-o pune sub suóra
„Că-s mancat de sabioá,
„Si-mi dă per ea se m' afum
„Ca-s mancat de tieri si drum
„Si-mi fă leac prin descantare
„Căci sunt bolnav de lungore.

Si copil'a mi s'aventa
Si-l cuprinde si mi-i canta
C'o naframa vent i trage
Ér eu alt'a umbr'a-i face
Si eu leacuri descantate
De'n lungore mi ti-l scôte.

II.
Hisi, hisi pasera albastra,
Ce-ni batii nótpea la feréstra?
„Mama stai, nu me hisi!
„Pana nu m'oi gelui,
„Lasa-mi se-ti povesteso
„Ai meu chin si cum traese:
„De trait asiu tra'i bine
„Dar dusimanii-s langa mine,
„Căci dusimanii beu si 'nchina
„Ér' eu sunt de tot straina
„Am in inima un spin
„Si-o baltitia de venin,
„Es asara ard in para,
„Intru'n casa s de ocară.
„De es sér'a la fantana
„Toti dusimanii me ingana

„De es sér'a la premblare
„Toti dusimanii-mi stau in cale,
„De es la camp se-mi alin
„Al mieu plans si-al mieu suspin,
„Pieptu-mi arde de me sting
„Reu vent bate de me frang.
„Spune-mi mama ce se fac,
„De dusimani ca se me scap? —
„Pune draga foc si sare
„Pe-a dusimanilor carare
„Presura piperiu si serum
„Dusimanilor tei in drum,
„Si dusimanii vor calcă
„Si de loc s'or farmecă
„Si de densii vei scapă.

Frundai verde odolean,
M'am muncit munca de-un an
Se fac den pelin zahar,
Si prieten de'n dusiman;
Si pelinu-e tot amar,
Si dusimanu-e tot dusiman,
Si dusimanul arde-l'asiu
Neci in casa se nu-l lasi!

III.
Frundai verde de trifoi
Trece badea pe la noi
Cu carutiul cu doi boi;
„Baditia cu perul cretiu
„Si cu ochisiorii verdi,
„Stai baditia stai pe loc
„Că ti-e murgul slabanoag,
„Si balanul n'are vlaga
„Carul sengur se ti-l traga,

„Că ti-e carul incarcat,
„Si ti-e jugul despicate,
„Despicat in patru parti
„La protiap si la lopeti;
„Căci ti-si boii nemancati
„Ostaniti si 'nsetosiati
„Si daca-i vei adapă
„Pana ce nu vor manca,
„Cel balan va sangeră,
„Ér cel murg te va 'nsielă
„Si pe cale-i tragană,
„Nisces ploii te-or apucă
„Papusioiu-ti vor strică
„Pagubasiu vei romanea,
„Frundai verde lemn de teiu
„Mei baditia, bade hei!
„Ea 'n te-abate pe la noi
„Si-ti desjuga bietii boi,
„Si-i deslige de la jug
„Otavióra se li-aduc,
„Se li-aduc se se hranescă
„Si se se mai odinescă;
„Si protiapul se-ti tocmesci,
„Jugul se ti-l innoescă,
„Ca se gusti si tu ce-a fi,
„Si-apoi ér te vei porni. —
„Ba eu puica nu me bag,
„Că-s strain si sunt pribég,
„Me tem drag'a a me bagă
„Me tem c'oiu intardia
„Si mi-e frica c'a 'nseră,
„Ceriu se va innoră,
„Si va 'ncepe-a picură;
„Carul mi se va 'nglodă,

spăgire. — Caletoria acăstă de visita a M. Salefu a mesurat programului ce l-am publicat. Telegramul nu spuse că M. S. a primit de la Sultanul actul de recunoștere, și că pretotindenc e întimpinat cu omagiale cunoscătoare. Altintre neci din partea turceșca neci din cca romenescă nu se face atâtă agomot cu caletoria casă pe timpul Domnului Cusa. Intr' adever că caletoria de astăzi, ajungend a deveni de curtenire, nu mai are însemnatatea celei d'antaie.

Economia.

Arad, in 27 opt. 1866.

Scirile favoritări de la piatile straine sustin și aici cercarea buna ai bucatelor. Grau se cumpără cam 10.000 meti de 86/87 ₣ pro noiemvre — diec. cu fl. 4.50 și 2%; parti mai mici 88/89 ₣ cate cu fl. 5.25—3 cr. de metiu. — Secara se vendă cu fl. 3.55—60 cr. de metiu. — Ordial este cerat pentru trebuinte locale, ajuns preț de fl. 2.75—80 cr. de metiu. — Cucurudiu este bine cercat și pretul lui (nou) se urcă pana la fl. 3.20 și 25 cr. — Graul mestecat lu cărcea numai pentru speculațiuni, se vendura vre-o 3000 meti cate cu fl. 3.90.

Preturiile bucatelor sunt de metiu: Graul curat de la fl. 4.80—5.30; — graul mestecat fl. 3.70—3.90; secara fl. 3.45—fl. 3.50; — ordial 2.70—2.75. Timpul este uscatos si recoros.

Temisiöra, 26 opt. 1866.

(Reportul de septembra a Loidului temisian.) Cercarea buna a bucatelor din septembra trecută se mai mări la începutul acestei septembri si remase si pana astăzi tot asiă. Pretul tuturor cerealelor se urcă. Graul având trecere pînă buna si deosebit in calitate mai slabă. Se vendura cam la 40.000 meti de grau 87/88 ₣ cate cu fl. 5.20—5.25, de 88/89 ₣ cu fl. 5.30—5.40 de metiu. O parte de 5000 meti grau de Logosiu 85/88 ₣ se vendă la curtea calci ferate de aici cu fl. 5.10 de metiu. — Secara se caută forte tare si se plăti fl. 3.70—3.80 de metiu; ovesul ajuns fl. 1.80 si 10%. Importurile au inecat mai de tot si fruntea graului se platesc cu fl. 5.30—fl. 5.35 de metiu. Cucurudiu pentru primăvara e cautat, si se pomite fl. 3—3.10 de metiu fara se se fie aflat vendori.

Preturiile stau asiă: Graul 86/87 ₣ fl. 5.20, 87/88 ₣ fl. 5.25—5.30, 88/89 fl. 5.35—5.40; — secara 78/80 ₣ fl. 3.70—3.80; ovesul 46/48 ₣ fl. 1.70—1.80 si 10%; — ordial 68/70 ₣ fl. 2.50—2.60 nominal; cucurudiu nou in bombe fl. 2.70—2.80 de metiu.

VARIETATI.

= D. Nicolae Zsig a din Oradea-Marc, mai adauge catre meritele cele multe cascigate pentru inaintarea culturii poporului roman. Vediind cat de bine prosperă fundația ce au facut in Orade pentru tenerii romani or. din gimnasiu si academia, a capatat indemnă si in Beiusi nisice ajutorie mai mare pentru cati-va teneri de la gimnasiul de acolo. Corespondintă ce primiram pomenește sumă fondului in două locuri, dar — sminta de pena — le aduce in două mariimi. Nepotend sci care e ea adeverata, acceptăm informatiuni noue. — Onore acestui pre demnitar, sântului zel național ce l'indemna, si care in sir lung de ani produse multime de sacrificie atât de salutarie pentru cultură poporului roman!

= Din program'a de caletorie a Maj. Sale de la Praga spre partea mediană-peserităna a Boemiei estragem că Maj. Sa imp. in 31 l. c. la 7 ore demanetă va pleca din Praga cucerind totă cetatea si locurile principale din acel tinut, si in 9 ale lunei v. intorce la Viena.

= Ajutoriu. Maj. Sa imp. printre in. bilet de mana indreptat catre etele Rothkirch destina pentru zidirea muzeului boemesc 10.000 fl., pentru societatea de scientia boemă 5000 fl., pentru zidirea teatrului boemesc 5000 fl.

= Decoratiune. Maj. Sa decoră pre Dr. Palacky (parintele federalismului) i cu coroana de fer cl. II. pentru meritele lui in scintia, era deosebit pentru istoriografia-i boemăscă.

= Despre intrarea regului V. Emanuel in Venetia nu se știe positiv; unii dic că in 4 ale c. altii că in a. 10. Se dice că acăstă a provenit de acolo, că pregătirile nu sunt gata, fiind că — după cum se afirmă — austriaci ar fi dus tot, pana la un ac. din palatul regesc. — Serbare de pace se va serba in Prusia la 7 l. v. in toate bisericiile.

= Premiu pentru fabricatori de arme. Ministrul de resurse al Angliei va scrie concurs pentru cei ce vor face pușce mai bune; fiecare incercatoriu i se asecură 300 ₣ sterlina ca desdaunare.

= Despre plebiscitul din Venetia se scrie: că preotimă a escădat preste tot intru dezvoltarea semnului național, acesta devenise astă de inflăcat inca mai multi carunții, cari nici că poteau umblă fusera pe bratile altora dusi pana la urma unde-si dedera votul. Femeile facuta si subscrise adresa de dovanuire regelui.

= Incercare medicinală. In casă a bolnavilor din Viena există următoarea anecdota din timpul colerei: Intre medici, si deosebit intre cei tineri, se nascu disputa infocată despre lipirea colerei. Documentele teoretice pro si contra se afarsira, se apela deci la pracea. Se facu propunere, ca un individ „sanatos” se se culce in patul unui bolnăre ce avea băla numita in originalitatea ei, si fara ca se se curăță culenșul, se jaca pre el o noapte intrăga. Dintre cei ce adeveriau că băla e lipitoasă nu se află nici unul, dar nici nu era cu reson, se face vr'unul dintre ei acăsta experientia practica, trebuia să se facă unul din partea contrarie; dara nici dintr-acestia nu cutesă nici unul, ci trebuia propunetoriu insusi, pentru ca se-si salvese onoarea principiului seu, se facă incercarea. Voia era buna, dara curajul slab, căci după putine minute se arezăa nescăsimtome neesprimavere de colera, cari nu inecata, pana cand amicii esperiintei cu parola lor de onore l'asecurara că in acel pat — n'a jacut nici un patient de colera. Dupa acăsta ascurare de loc inecata simtomele colerei, era poterea fantasiei in acest cas se vedea in mod eclatant.

= Maniera ovrelă. Un ovreu din țară orasul al Romaniei capătă de la un tineru din 2 care cu fien pre cel mai mic; voind ovreul a lu duce a casa, si alese pre cel mai mare, dar' tieranul se opuse. Ovreul vre se mărgă la politie, pre cale intalnese pre fiul seu calarind, lu comanacesce ca pre polițist si acusa pre tieranul, care necunosca pre David, facea tot asemenea. David, pseudo-politicul, injură pre roman si-l săli se dea ovreului carul cel mai incarcat.

= Marele principe Mihail din Rusia, alătura ieri plecă din Viena catre Petropole.

= La Praga fusera nu numai ministrii si enclacarii Ungariei, ci si arciducale Albrecht comandantele suprem al armatei imperiului.

= Colera. In orasul Raabs in Moravia cadiura victimă colerei trei persoane, a nume pretorele, primariul si medicul: — antiștăia intrăga. Alt cas nu mai avu comună.

= Colera in Viena se aduce, in cat mai tôtă scările poporale străformate in spitale, curund se vor potă predă menitunei lor.

= „Europa pacifică” e confiscata, — adeca cartă geografică de acest titlu (L'Europe de la paix. Newyork 1866) căci autoritatea de presa o gasit vinovată de crima turburării.

= Aristocratul „Trib. rom.” descrie o intemplantă cum un evreu stalci pe un roman pentru că i-a dis „jupane” si nu „cucione.”

= Pentru serbatorea rom. cat. de joi, vineri nu va potă esă 1/2 de colă, deci va apărea sambata o colă intrăga.

Concurs.

In Protopreseritatul Beliului, din comitatul Biharii, urmatorele statuii invenitatoare si au devenit vacante, si anume:

1. Beál, cu care statuina e legat un salariu anual 40 fl. v. a., 12 si 1/2, cubule de bucate, 4 maji de fien, 16 holde de pamant, 8 orgii de lemn, cortel liber cu gradina.

2. Hagymás, cu care e legat un salariu de 69 fl. v. 22 cubule de bucate, 15 maji fien, 8 orgii de lemn, cortel liber cu gradina.

Doritorii de a ocupa aceste statuii sunt invitați recursurile lor trebuintos instruite si adresate catre Ven. consistoriu diocesan aradan in restimp de 4 septembrie de la antaia publicare a concursului, a le transpune la subscrishul in T. Karand.

Carand, 23 opt. 1866. In schimb, invitația este adăugată însemnatatea celei d'antaie. — Josifu Marchisiu, (2-2) Distr. protop. si inspector scolar.

(după arezare oficială)

Institutul

„Betti si Marie Fröhlich”

Institut mai înalt pentru creșterea fetelor.

In Viena, (Stadt, Franciscanerplatz nr. 1.

vă: in Hellenenthal, langa Baden, Karlsgasse nr. 166.)

Institutul acesta ce existe de 17 ani si e renumit in cele mai îndepărtate cercuri, ce se bucura si de autorisarea in. c. r. guvern precum si de repetitele laude prin diferitele foi publice din Austria si Germania, este in stare prin experientia de mai multi ani, prin numeroase caletorii pe tot continentul Europei de mediu prin base materiala ascurata, prin organizatiunea cea mai acomodata si prin alegerea potitorilor celor mai bune de instruire a garantă pentru educare completa scientifica si sociala a invetițieelor lui, cari se instruiează deosebit si in sciintia religioasă. Religiunea gr. or. se propune deosebit in totă septembra de preotul grecesc local. Orenduiel'ă acăstă nu există pana acum nici într'un institut. Desvoltarea fizica se ascurata prin localitatile institutului forte acomodate pe loc liber langa parc si prin o locuitia de văra stabila in cel mai frumos tienut al Vienei (in casă propria de la tierra).

Programe deslucitorie cu tarifa completa si forță moderata a preturiilor, se trimit gratis la dorintă a fiesce-caruia.

Subscrishul ca roman si ingrijitorii pentru mai multe damele ce prin recomandă-

	bani	marc.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austriacă	54.30	54.40
„ contributionali	99.50	99.76
„ nouă în argint	83.25	84.44
Cele in argint d. 1866 (in 500 franci)	76.75	77.26
Cele naționale cu 5% (jan.)	66.40	66.60
„ metalice cu 5%	58.40	58.60
„ maiu-nov.	60.25	60.75
„ 4 1/2%	51.50	51.50
„ 4%	45.50	46.44
„ 3%	34.50	34.50

	bani	marc.
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	70.60	70.70
„ 1860 in cele întregi	86.50	86.50
„ 1/2 separata	79.80	79.40
„ 4% din 1854	73.50	73.50
„ din 1839, 1/2	148.50	149.50
A banca de credet	124.50	125.50
societ. vapor. dunare cu 4%	80.50	83.50
imprum. princip. Esterházy à 10 fl.	27.50	28.50
cont. Pálffy à „	21.50	22.50
princ. Clary à „	24.50	25.50
cont. St. Genois à „	23.50	24.50
princ. Windischgrätz à 20	17.50	18.50
cont. Waldstein à „	18.50	19.50
„ Keglevich à 10	12.50	13.50

	bani	marc.
Cele din Ungaria	68.25	69.50
Banatul tom.	67.50	68.50
Bucovina	64.50	65.50
Transilvania	62.75	63.75

	bani	marc.
A banca națională	709.50	711.50
„ de credet	150.10	150.80
„ scont	580.50	585.50
„ anglo-austriace	78.50	78.50
A societatea vapor. dunar	45.50	46.50
Lloydului	177.50	180.50
A drumului ferat de nord	161.00	161.50
„ stat	195.20	195.40
„ apus (Elisabeth)	127.25	127.50
„ sud	211.50	212.50
„ langa Tisa	147.50	147.50
„ Lemberg-Czernowitz	176.75	177.25

	bani	marc.
Galbenii imperiale	6.10	6.11
Napoleond'ori	10.26	10.27
Friedrichsd'ori	10.80	10.85
Souveren		